

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ

Боровик А.В.

*кандидат юридичних наук, старший викладач,
Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука*

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ МІЖ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНИ

При здійсненні аналізу праць учених, які вивчали досвід іноземних країн у протидії корупції, нами з'ясовано, що міжнародні організації надають право офіційно визначати поняття «корупція» кожній країні відповідно до національних особливостей та правових традицій. У законодавчих актах деяких країн, зокрема Франції, відсутнє офіційне визначення поняття «корупція» як правової категорії. Корупційними правопорушеннями та злочинами у цій країні вважаються діяння, перелік яких міститься в Конвенції ООН проти корупції, що ратифікована Україною Законом від 18.10.2006 року та в Кримінальній конвенції про боротьбу з корупцією, також ратифікованій Україною зазначеним Законом.

Також відзначимо, що законодавство Франції не виділяє окремих заохочувальних норм щодо корупційних злочинів. Певним чином це пояснюється загальним ставленням до корупції в іноземних державах на законодавчому рівні. Так само у Франції не існує окремих законів про запобігання корупції, спеціальних антикорупційних експертиз, електронного декларування майна. Натомість застосовуються положення загальних законів, нормативні (кримінологічні) експертизи, електронне декларування податків. Тому ми проаналізували пов'язані з корупційними злочинами спеціальні види звільнення від суміжних суспільно небезпечних діянь.

Так, КК Франції передбачає звільнення від покарання або його пом'якшення у випадках позитивної поведінки винного, якщо особа, яка

взяла участь у злочинному угрупованні до початку будь-яких дій, пов'язаних із кримінальним переслідуванням, розкриває угруповання чи змову компетентному органу влади та дозволить встановити інших співучасників (ст. 450-2) [2, с. 71; 4, с. 76].

В Україні ж згадана заохочувальна норма викладена у ч. 5 ст. 354 КК України. При цьому єдиною підставою її застосування є наявність у сукупності передбачених ч. 5 ст. 354 КК України умов для звільнення від кримінальної відповідальності: 1) після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди; 2) до отримання з інших джерел інформації про цей злочин відповідним органом; 3) добровільність заяви про злочин; 4) активне сприяння розкриттю злочину.

Також, необхідно зазначити, що окремі норми про звільнення від відповідальності чи покарання осіб передбачаються у КПК Франції, що взагалі не властиво для України.

Зокрема, відповідно до ст. 706-32 КПК Франції 1958 року звільняються від кримінальної відповідальності працівники поліції, які з метою розкриття кримінального наркотизму купують, зберігають, транспортують чи передають наркотики особам, які беруть участь у незаконному обігу наркотиків, за винятком підбурювання [3, с. 416; 4, с. 78];

Окремої уваги в дослідженні правової бази Франції заслуговують норми, які визначають порядок притягнення до кримінальної відповідальності юридичних осіб за вчинення корупційних діянь і, особливо, перспектива звільнення їх від такої відповідальності [1].

Окремі норми щодо можливості відповідальності, в тому числі і за корупційні злочини, юридичної особи у Франції неодмінно б зацікавили законодавця нашої держави за можливого запровадження такої відповідальності в Україні.

Так, положення щодо рецидиву злочинів юридичної особи можна знайти в законодавстві Франції. Чинний КК Франції у ст. ст. 132-12-132-15 передбачає караність юридичної особи за рецидив її злочинної поведінки, наприклад, у випадку, коли юридична особа була засуджена за злочин чи проступок, за які законом у разі вчинення їх фізичною особою передбачено більш суворе покарання (ст. 132-12) [1].

Крім того, КК Франції передбачає відповідальність юридичних осіб за замах на злочин, а також за співучасть у вчиненні злочину; за діяння, які характеризуються як умислом, так і необережністю. У випадку вчинення умисних дій щодо юридичної та фізичної особи застосовують інститут співучасті [5].

Список використаних джерел:

1. Гришук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження: монографія / В. К. Гришук, О. Ф. Пасека. – Львів: Львів. держ. ун-т внутрішніх справ, 2013. – 248 с.
2. Крилова Н. Е. Уголовное право современных зарубежных стран (Англии, США, Франции, Германии): учеб. пособие / Н. Е. Крилова, А. В. Серебренникова. – М.: Зерцало, 1997. – 192 с.
3. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія / М. І. Хавронюк. – Київ: Юристконсульт, 2006. – 1048 с.
4. Хряпінський П. В. Заохочувальні норми у кримінальному законодавстві України: монографія / П. В. Хряпінський. – Харків: Харків юрид., 2009. – 448 с.
5. Namysłowska-Gabrysiak Barbara. Odpowiedzialność karna osób prawnych / Barbara Namysłowska-Gabrysiak. – Warszawa: Wydawnictwo C. H. Beck, 2003. – P. 77.

Бугайчук О.П.

студент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

КВАЛІФІКАЦІЯ ПОВТОРНОСТІ ЗЛОЧИНІВ ЯК РІЗНОВИД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

Повторність як різновид (форма) множинності злочинів, поряд із сукупністю та рецидивом, вперше була закріплена у розділі VII Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (далі – КК України), що говорить про певну новизну даного поняття, недостатність у вивченні наукою кримінального права та наявність суперечностей при кваліфікації діянь у правозастосовній діяльності. Однак, закон про кримінальну відповідальність не надає жодних правил стосовно кваліфікації повторності злочинів, не виділяє її види, окремі рекомендації містяться лише у постановах Пленуму Верховного Суду України та юридичній літературі. Як наслідок, різні підходи у розумінні одних і тих же питань, породжують неоднакове застосування норм чинного законодавства про кримінальну відповідальність, цим самим порушуючи права, свободи та інтереси людини на стадіях досудового розслідування, судового розгляду та призначені покарання.

З огляду на подані вище факти стає очевидним те, що детальне вивчення кримінально-правової кваліфікації повторності злочинів як і в